

AmiSgo AB

Org.nr. 556814-8117

Beslut för grundskola

efter tematisk tillsyn av mottagande av elever i fristående grundskola vid Entréskolan Stockholm, med AmiSgo AB, belägen i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i arbetet med mottagande av elever vid Entréskolan Stockholm. Skolinspektionen tilldelar huvudman AmiSgo AB en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800). Huvudmannen ska senast den **21 februari 2022** inkomma med en skriftlig redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten redovisas nedan under rubriken *Motivering till anmärkning*.

Bakgrund

Skolinspektionen genomför under våren och hösten 2021 en tematisk tillsyn avseende mottagandet av elever i fristående förskoleklass och grundskola. I den tematiska tillsynen har Entréskolan Stockholm ingått. Skolinspektionens utredning har genomförts genom översyn av information på skolans hemsida, genom att skriftligt underlag har begärts in och granskats. Därutöver har intervjuer genomförts med vårdnadshavare vars barn sökt till årskurs 7 och 8 men inte erbjudits plats inför höstterminen 2021, elever i årskurs 7 som genomfört färdighetsprov och blivit antagna inför höstterminen 2021, lärare i skolans profilämnen som bedömer färdighetsprov, skolans rektor och en person med särskilt ansvar för mottagande. Intervjuerna har genomförts på distans mellan den 2 och 10 september 2021.

De övergripande frågeställningarna för den tematiska tillsynen är:

1. Är förskoleklassen och grundskolan öppen för alla elever?
2. Sker urval till förskoleklassen och grundskolan på ett korrekt sätt?

Vid aktuell skola har Skolinspektionen särskilt granskat skolans genomförande av färdighetsprov, mot bakgrund av att Entréskolan Stockholm har ett särskilt tillstånd att använda färdighetsprov inför årskurs 4 i ämnet musik som villkor för antagning samt som grund för urval när det finns fler sökande än antal platser.

Motivering till anmärkning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med urval till grundskolan vid Entréskolan Stockholm inte till fullo uppfyller författningarnas krav på öppenhet. Det framgår av Skolinspektionens utredning att skolenheten har bytt urvalsgrund under pågående antagningsprocess till årskurs 4-6 inför höstterminen 2021 och att elever i årskurs 4-6 därmed har tagits emot på olika grunder inom ramen för en och samma antagningsprocess. Denna bedömning görs trots att detta inte beskrivs i huvudmannens yttrande. Av intervjuer med rektor och ansvarig för mottagandet framgår att urvalsgrunderna syskonförtur och kötid har legat till grund för mottagande till årskurs 4-6 fram till att huvudmannen, i mars 2021, mottog Skolinspektionens beslut om att få använda färdighetsprov från årskurs 4.¹ Därefter har färdighetsprov använts som enda grund för att ta emot elever till hela skolenheten under resterande del av antagningsperioden. Vidare visar Skolinspektionens utredning att det inte varit tydligt hur många elever som avses tas emot genom färdighetsprov. Det finns, visar

¹ Beslut 21-03-04, Dnr. 2021:1451.

utredningen, en flexibilitet i antagningen och antalet platser är inte tydligt kommunicerade varken till elever, vårdnadshavare eller de lärare som genomför antagningsproven.

För att inte åsidosätta öppenhetskravet måste arbetet med urvalsprocessen präglas av transparens och förutsägbarhet. Det innebär att skolan och huvudmannen måste vara tydliga med vilka urvalsgrunder som gäller, och i vilken ordning de tillämpas så att presumtiva elever och föräldrar på lika villkor kan få kännedom om förutsättningarna för att få en plats. Tillämpningen av urvalsgrunder måste dessutom vara enhetlig genom en och samma antagningsprocess. Vidare behöver det vara tydligt för eleven och vårdnadshavaren hur många platser som kommer tillsättas genom färdighetsprov det aktuella året. Detta är en information som är viktig att klargöra för att förhindra godtyckliga bedömningar och för att genomförandet ska vara transparent. Det faktum att Entréskolan Stockholm har bytt urvalsgrund under pågående antagningsprocess samt inte tydliggjort hur många platser som finns att tillsätta innebär därmed att skolans process för urval inte är tillräckligt transparent och förutsägbar. Detta får till följd att föräldrar och elever som sökt sig till skolan inte har kunnat känna till förutsättningarna för att få en plats på skolan samt att villkoren för antagning inte har varit likadana för alla elever, vilket sammantaget utgör en brist.

Rättsliga utgångspunkter för prövningen

Skollagen och skolförordningen

Tester och prov får inte utgöra villkor för antagning eller grund för urval till eller inom en skolenhet. Tester och prov får inte heller utgöra villkor för fortsatt utbildning vid en skolenhet eller i den elevgrupp som eleven tillhör. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från första och andra styckena för utbildning från och med årskurs 7 och, om det finns särskilda skäl, även för utbildning från och med årskurs 4. Sådana föreskrifter får innebära att bestämmelsen i 30 § första stycket om en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts. (10 kap. 9 § skollagen)

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, och
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. (10 kap. 35 § skollagen)

Om det inte finns plats för alla sökande, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 35 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av

1. föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § tredje stycket,
2. andra föreskrifter som avser fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning eller särskilda utbildningar, eller
3. ett beslut som har fattats med stöd av 9 a § (10 kap. 36 § första stycket skollagen)

En huvudman som anordnar utbildning som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i bild, idrott och hälsa, musik eller slöjd får från och med årskurs 7 använda färdighetsprov som

1. villkor för antagning till en viss skolenhet eller elevgrupp,
2. grund för urval till en viss skolenhet eller elevgrupp när det finns fler sökande än platser, och
3. villkor för fortsatt utbildning vid en viss skolenhet eller elevgrupp. (9 kap. 25 § skolförordningen)

Statens skolinspektion får efter ansökan besluta att en huvudman får använda färdighetsprov från och med årskurs 4 i de fall som avses i 25 §, om det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll och inriktning. Beslutet ska avse en viss skolenhet eller viss elevgrupp. (9 kap. 26 § skolförordningen)

När färdighetsprov används som grund för urval till en viss skolenhet får ingen annan urvalsgrund tillämpas. (9 kap. 27 § skolförordningen)

Förarbeten

Huvudmannen måste vara tydlig med vilka urvalsgrunder som används till skolenheten och i vilken ordningsföljd de används. Urvalsgrunderna ska vidare vara transparenta och förutsägbara för de sökande. Urvalsgrunderna får inte ändras under pågående ansöknings- och antagningsprocess om de påverkar kravet på öppenhet. (prop. 2015/16:184, s. 9–10)

Huvudregeln är att en fristående skola ska vara öppen för alla som har rätt till utbildning i grundskolan. Om det inte finns plats för alla sökande till en fristående grundskola, ska urvalet ske efter grunder som är godkända av Statens skolinspektion. En fristående skola som inte har plats för alla sökande måste göra urvalet på grunder som inte sätter kravet på öppenhet för alla elever ur spel. Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet. Avvikelse från huvudregeln kan förekomma med stöd av föreskrifter som tillåter tester och prov som urvalskriterier. (prop. 2009/10:165 s. 382 f. och 744)

Praxis avseende godkännande av grunder för urval

Av ett tillståndsbeslut där Skolinspektionen tidigare provat vilka urvalsgrunder som godkänns på skolenheter framgår följande: För att tillämpningen av färdighetsprov ska ske transparent och rättssäkert måste det enligt Skolinspektionen vara förutsebart hur många elever som antas inför varje ansökningsperiod och hur bedömning görs. Enligt Skolinspektionens bedömning var det i detta fall inte tydligt att den ansökande huvudmannen avsåg ha ett bestämt antal elever inför varje ansökningsperiod och att elever och vårdnadshavare skulle informeras om detta. Om det exakta antalet inte är bestämt i förväg finns en risk att ytterligare elev/elever antas på godtyckliga grunder. (Skolinspektionens beslut den 26 november 2020, diarienummer 2020:6006)

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen framgår att skolan enbart tillämpat färdighetsprov som grund för urval till hela skolenheten inför läsåret 2021/2022. Huvudmannen uppger vidare att dessförinnan har urvalsgrunderna syskonförtur och kötid legat till grund för antagning.

I intervjuer med den person som särskilt ansvarar för skolans mottagande samt med rektor framkommer att färdighetsprov började tillämpas som urvalsgrund för årskurs 4-6 från och med att Skolinspektionens tillståndsbeslut som tillät detta mottogs, i början av mars 2021. De uppger också att urvalsgrunderna syskonförtur och kötid tillämpades för antagning till årskurs 4-6 före tillståndsbeslutet mottogs. Rektor berättar vidare att skolan trodde att ansökan om att få använda färdighetsprov som grund för mottagande och urval skulle beviljas i ett tidigare skede, men eftersom huvudmannen initialt fick avslag på sin ansökan kallades istället färdighetsprovstillfällena för "provlektioner". Lärarna uppger i intervju att de bedömde samtliga färdighetsprov, oavsett när de genomfördes under antagningsprocessen till läsåret 2021/2022, men menar att deras uppgift enbart varit att genomföra färdighetsproven, bedöma proven och förmedla resultaten till rektor. De uppger vidare att de inte fullt ut känner till vilka urvalsgrunder som eleverna antagits utifrån och vilken roll proven spelat i antagningsprocessen. Rektor uppger att hon inte tittade på några resultat från de prov som genomfördes av sökande till årskurs 4-6 före det att tillståndet kommit. Detta fick till följd att en del av de elever som antogs till årskurs 4-6 inför läsåret 2021/2022 gjorde det utifrån urvalsgrunderna syskonförtur och kötid, medan en del elever antogs baserat på att de hade genomfört ett godkänt provresultat. Rektor menar att det inte var optimalt att genomföra ett byte av urvalsgrunder mitt i antagningsprocessen, men hänvisar till att det i Skolinspektionens beslut om att få tillämpa färdighetsprov från och med årskurs 4 stod att skolan inte får anta elever på andra grunder än färdighetsprov.

I intervju med personen som är ansvarig för mottagande samt i intervju med rektor framgår att det finns en flexibilitet gällande antalet platser som tillsätts i en ansökningsomgång, även om man i grova drag har ett planerat maximalt antal platser. Personen med ansvar för mottagande berättar att rektorn till exempel kan fatta beslut om att utöka antalet platser och rektor nämner att det kan bli ett förändrat antal platser att tillsätta om huvudmannen beslutar att starta ytterligare en klass. Utökningar kan göras efter att rektor och huvudman sett hur många sökande som har genomfört färdighetsprov. Det framgår vidare att information om antalet platser inte kommuniceras till sökande eller vårdnadshavare. I båda intervjuer framkommer dock att huvudmannen har tänkt ge denna information till de som söker en plats framöver, men att det inte har blivit så ännu. Även intervjuade elever och lärare bekräftar att information om antal platser inte ges till sökande elever eller deras vårdnadshavare.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen konstaterar att verksamheten vid Entréskolan Stockholm inte fullt ut uppfyller författningarnas krav gällande arbetet med mottagande och urval. De brister som konstateras är emellertid av begränsad karaktär och rör specifika förhållanden som rådde vid aktuell ansökningsomgång, samt en aspekt av tydlighet och transparens. Eftersom det inte framkommit några andra brister avseende mottagande och urval bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen AmiSgo AB tilldelas därför en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800).

Beslutet har fattats av Frida Eek, enhetschef.

I den slutliga handläggningen har Nina Möller, Utredare (föredragande), Carola Nal, Utredare och Fia Rosholm, Jurist medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se